

Landbruks- og matminister Sandra Borch
Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Sendt: postmottak@lmd.dep.no

Oslo 16.12.21

Om forskrift til § 25 i dyrevelferdsloven

Forskriftens formål

Viser til oppdragsbrev sent fra Landbruks- og matdepartementet til Mattilsynet 11.juli 2019, om hundeavl og forskriftsregulering (deres ref 18/951-8).

Dyrebeskyttelsen Norge mener at en ny forskrift kun gir mening for samfunnet dersom den løser dagens problemer med alvorlige helseutfordringer og ekstrem innavl hos hundene våre, og samtidig gir Mattilsynet mulighet til å utføre tilsyn med all hundeavl i Norge med relativt begrensede ressurser.

EUs plattform for dyrevelferd

EUs plattform for dyrevelferd har gjort et godt og viktig stykke arbeid med dokumentet «Responsible Dog Breeding Guidelines» (vedlegg 1). Dette bør være førende for avl av hund også i Norge. Dyrebeskyttelsen Norge mener særlig at følgende punkter herfra er viktige, og ikke kan ignoreres i arbeidet med forskrift:

- Estimerte avlsverdier bør brukes både i valg av avlsdyr og som informasjon til valpekjøper.
- Begge foreldre må kunne pare naturlig, og ingen tvangsparinger må forekomme.
- Inseminering kan kun brukes i svært spesielle tilfeller og skal alltid utføres av veterinær.
- Innavlsgraden innenfor populasjonene bør overvåkes nøye, og man bør ha oversikt over hvor mye den gjennomsnittlige innavlen i populasjonen øker over tid

Utforming av forskrift

Forskriften må hensynta at avlen skal sikre både helse, lynne, funksjon («egenskaper») og slektskap på overordnet nivå hos hundene våre, uavhengig av om det er rasehund eller blandingshund, og uavhengig av hvor mange kull oppdretter har i året.

Dette kan man oppnå ved å kreve bruk av estimerte avlsverdier for egenskaper og slektskap både i valg av avlsdyr (hjemlet i paragraf 25 i dyrevelferdsloven) og som informasjon til valpekjøper (hjemlet i paragraf 27 i dyrevelferdsloven).

Estimerte avlsverdier gir også mulighet til å kunne forvalte etter «cut off points», nettopp fordi man kan tallfeste egenskapene og slektskapet. Å ta i bruk dette anser Dyrebeskyttelsen Norge derfor som en helt nødvendig modernisering av forvaltningen.

Dyrebeskyttelsen Norge

Teknologi

Vi har databaser og teknologi for å få dette til. Allerede i dag blir 90% av alle diagnoser hos alle hunder rapportert inn i en felles database/diagnoseregister (Pyramidion). Denne informasjonen burde blitt brukt både i avlsarbeidet, i tilsynet med avlen og som støtte i Mattilsynets beredskapsarbeid. Informasjonen her rapporteres i «real time» og kan autoscannes kontinuerlig. Dette åpner opp for en helt ny måte å både avle hund, drive tilsyn og sikre beredskap.

Dessuten kan Mattilsynet med letthet drive tilsyn både oppdrettere som har mange kull og de som har få kull. Dyrebeskyttelsen Norge mener det vil være en forsømmelse om det legges opp til mindre tilsyn hos de som får få kull. Det er i slike oppdrett de aller fleste valper blir født.

Slik Dyrebeskyttelsen Norge ser det gir det ikke mening for Mattilsynet å utføre tilsyn etter paragraf 25 i dyrevelferdsloven, uten tilstrekkelig kunnskap om hundenes faktiske slektskap og uten tilgang på estimerte avlsverdier for helse, lynne og funksjon.

Smertefulle lidelser øker

Departementet påpeker at hovedhensikten med forskrift er å forebygge lidelse hos nye valpekull. Dagens avlsarbeid i NKK-regi medfører høy risiko for det motsatte. I dag har raseklubbene satt i gang helseprogrammer uten oversikt over rasens faktiske sykdomsbyrde. Hunder blir dermed tatt ut av avlen basert på feil kriterier. Det viser seg at for enkelte raser er det de vanlige sykdommene som ikke blir hensyntatt i avlen, slik som allergi og pusteproblemer. Når avlen foregår på denne måten vil sannsynligheten for at viktige og smertefulle lidelser får høyere frekvens i populasjonen øke.

Verktøyet dogweb som blir brukt i hundeavlen håndterer dessverre bare et fåtall sykdommer fra et fåtall hunder, denne databasen er dermed utilstrekkelig som avlsverktøy. Innvalsberegningen i dogweb gir ikke mening, da databasen har kjente systematiske feil som gjør at innvalsberegningen er grovt underestimert (vedlegg 2). Man må spørre seg om avlen kan regnes å gi robuste dyr når slektskapet innad tilsvarende COI (innvalskoeffisient) på mer enn 40%.

Norge som pådriver

Pyramidion blir nå tatt i bruk i Norden og til en viss grad nedover i Europa. Det betyr at vi ser konturene av et paneuropeisk diagnosesystem for smådyr. Dyrebeskyttelsen Norge ser det som en selvfølgelighet at Norge skal være en pådriver for at dette blir en realitet for å sikre dyrehelse, dyrevelferd og menneskers helse. Man kan bare se for seg hvor nyttig noe slikt er for sykdommer som smitter mellom dyr og mennesker.

Dyrebeskyttelsen Norge mener at Landbruks- og matdepartementet skal ha gode grunner til å legge seg på en annen linje enn EUs plattform for dyrevelferd når det gjelder bruk av estimerte avlsverdier for utvelgelse av avlsdyr og som informasjon til valpekjøper. Dette gjelder også deres anbefaling om monitorering av slektskap på populasjonsnivå.

Dyrebeskyttelsen Norge

Vi ber med dette om at ministeren følger opp Mattilsynets arbeid med denne forskriften slik at forskriften blir et hensiktsmessig verktøy for Mattilsynet som samtidig sikrer bedre helse for hundene våre.

Dyrebeskyttelsen Norge bidrar gjerne med mer informasjon i denne saken dersom det er behov.

Med vennlig hilsen

Åshild Roaldset
Daglig leder og veterinær
Dyrebeskyttelsen Norge

Referanser:

1. https://ec.europa.eu/food/system/files/2020-11/aw_platform_plat-conc_guide_dog-breeding.pdf (lastet ned 16.12.21)
2. http://www.nnk-newf.com/div/innavlsberegning_dogweb.pdf (lastet ned 16.12.21)